

I • toespraak

MEVROUW VAN RANDWIJK,

U verleende ons toestemming de academie te vernoemen naar wijlen uw echtgenoot, Henk van Randwijk. Het is ons een bijzondere eer u thans in ons midden te mogen hebben. Vergunt u mij, dat ik wat nader inga op de persoon van van Randwijk.

Strijder voor recht en menselijkheid, zo luidt de aankondiging voor een programma, dat aanstaande Vrijdag via de TV zal worden uitgezonden. Onderwijzer, schrijver-dichter en verzetsstrijder, journalist en uitgever, zo luiden de koppen in het advies, dat de commissie naamgeving aan het bestuur voorlegde.

De tweede typering sluit naar mijn gevoelen duidelijk aan bij de eerste. Een goed onderwijzer zal immers opkomen voor recht en menselijkheid. De schrijver van Randwijk liet reeds in 1936 met 'Burgers in Nood' en in 1939 met 'Een Zoon begraaft zijn Vader' blijken, hoe hij dacht over de ontwikkelingen op sociaal en politiek gebied. De strijd in het verzet tijdens de tweede wereldoorlog kon alleen maar geschieden vanuit een principieel standpunt t.a.v. wat recht en menselijkheid is. Na de oorlogsperiode heeft van Randwijk zijn strijd voor deze belangrijke zaken op zijn eigen wijze voortgezet.

Als we ons verdiepen in zijn levensgeschiedenis valt ons bij van Randwijk op, een merkwaardige binding aan een van de opleidingen, die sinds een jaar gefuseerd zijn en thans de chr.pabo vormen. Hij ging werken op de Eben-Haezerschool, die uitging van de vereniging 'TOT HEIL DES VOLKS', waarvan de heer Heukels, docent aan de Gereformeerde Kweekschool voorzitter was. Mede door contacten

met Henk Kooistra, oud-leerling van dezelfde kweek-school, kwam van Randwijk tot het illegale werk in de oorlogstijd.

Naar onze overtuiging heeft van Randwijk reeds bij zijn optreden als onderwijzer zijn duidelijke inspiratie gevonden in de bijbelse noties over recht en menselijkheid. Een citaat uit de kerst-toespraak van 1937 tot de ouders van de kinderen van de school, moge dat bewijzen. We vinden daar de volgende woorden: 'omdat ik in dit kind (het kind van Bethlehem) geloof, geloof ik ook dat zijn rijk zal komen, waarin de bergen vrede zullen dragen en de heuvels heilig recht.'

Het kan niet anders dan dat een belijdenis, met zoveel overtuiging uitgesproken, een richtsnoer geweest moet zijn voor zijn verdere handelen. Het is typerend, dat over het voorstel van de commissie in het bestuur nauwelijks gediscussieerd werd. Eenieder voelde aan, dat het een goed voorstel was. Natuurlijk heeft de uitvoerige argumentatie van de commissie naamgeving hierbij een rol gespeeld. Namens het bestuur wil ik de commissie en in het bijzonder de heer KINGMA dank brengen voor hun activiteiten, die tot een zo verantwoorde keuze konden leiden.

De keuze die we gedaan hebben, legt ons duidelijk verplichtingen op. Welke zullen dat zoal zijn? Werken aan een goede opleiding, gebaseerd op een christelijke levensovertuiging, die ons leert wat de boodschap van het Evangelie in de huidige maatschappij wil zeggen aan alle mensen, die ernaar willen luisteren. Dat werken zal strijd betekenen omdat in de wereld om ons heen die Boodschap nauwelijks meer in tel schijnt te zijn. Onbegrip bij onze vrienden en kennissen, omdat we ons willen laten inspireren door dezelfde Christus waarvoor van Randwijk zich op zijn eigen wijze wilde inzetten.

Ook hem heeft dat strijd gekost; veel vrienden heeft hij verloren, omdat hij meende een weg te

moeten gaan, die de hunne niet was. Een strijd, die in de oorlog gevoerd moest worden met risico voor eigen leven. We hopen, dat we gespaard worden voor een herhaling daarvan in onze eigen tijd.

We zullen ons dan wel moeten verzetten tegen het geweld van de wapenwedloop, tegen het onrecht tegen de mensheid in Oost en West, Noord en Zuid. Tegen antisemitisme, tegen rassenongelijkheid, tegen apartheid, tegen discriminatie op alle terreinen -zowel van individuen als van staten-, tegen verontreiniging van milieu en menselijke geest.

Laat ons de figuur van van Randwijk tot een bron van inspiratie mogen zijn. Daarom haal ik tenslotte aan de woorden van hem afkomstig en geplaatst op de muur bij het Wetering/van Randwijk-plantsoen.

"EEN VOLK DAT VOOR TIRANNEN ZWICHT,
ZAL MEER DAN LIJF EN GOED VERLIEZEN,
DAN DOOFT HET LICHT"

(Toespraak van de voorzitter van het bestuur van de van Randwijk-Akademie; 19 augustus 1985)